

10

NIEUWSBRIEF
OKTOBER
2019

Onafhankelijke

VAKBOND

ECONOMIE

- ◆ Handelsconflict VS-EU
- ◆ Rente blijft dalen
- ◆ Gevolgen van de lage rente
- ◆ Olie wordt duurder
- ◆ Noodfondsen voor Brexit

VARIA

- ◆ Wat verandert er in oktober?
- ◆ Regeringsvorming 2019
- ◆ 1500 euro minimumpensioen
- ◆ Vrouwen verdienen meer
- ◆ Goede coaching is belangrijk

ONDERWIJS

- ◆ Ben Weyts is Minister van Onderwijs
- ◆ Wijzigingen wetgeving
- ◆ Hoeveel kost een student?
- ◆ Platform voor cursussen
- ◆ Van Damme oogst kritiek

BOEKEN

- ◆ Hoera!
- ◆ De lat aan de onderkant
- ◆ De maakbare mens
- ◆ Kritisch denken en doen
- ◆ Nagelaten geschriften

SECTOREN

- ◆ Sociale Verkiezingen 2020
- ◆ Thomas Cook failliet
- ◆ Mantelzorgverlof
- ◆ Defensie gaat aanwerven
- ◆ Statistiek Vlaanderen

ANTIPESTTEAM

- ◆ Omgaan met lastig gedrag
- ◆ Misbruik in de kerk
- ◆ Lachen is gezond
- ◆ Warme steden in Vlaanderen

Vlaamse regering Jambon I

ECONOMIE

◆ Handelsconflict VS-EU

Sinds de start van het conflict tussen de VS en China heeft iedereen het over de gevaren voor de economieën van beide landen. Maar de echte bedreiging die het conflict voor de wereld-economie vormt, ligt elders. De belangrijkste benadeelde is namelijk Europa.

Ondanks alle waarschuwingen dat de handelsoorlog een recessie in de VS of een ineenstorting in China en zijn Aziatische burens zal veroorzaken, laten recente economische gegevens een heel ander beeld zien: de Amerikaanse en Chinese economieën hebben het behoorlijk netjes gedaan. De laatste vooruitzichten, gepubliceerd eind juli, voorspellen een wereldwijde groei van 3,2% in 2019. In oktober 2018 was de groeiverwachting nog 3,7%. Maar deze neerwaartse bijstelling komt niet op het conto van de VS of China.

De Chinese economie zal naar verwachting groeien met 6,2%, gelijk aan het percentage dat een jaar geleden al werd voorspeld. De voorspelling voor de Amerikaanse groei bedraagt 2,6%, een stijging van 0,1 procentpunt ten opzichte van een jaar geleden. De projecties voor Japan en andere Aziatische economieën zijn ook in wezen ongewijzigd gebleven.

Waar de brokken neerkomen is duidelijk te zien in de driemaandelijks herzieningen van de economische verwachtingen door het Internationaal Monetair Fonds (IMF).

Europa is verantwoordelijk voor bijna de gehele wereldwijde vertraging.

Het IMF verwacht dat de groei van de eurozone dit jaar 1,3% zal bedragen, een daling van 0,6 procentpunt ten opzichte van een jaar geleden. De Duitse groei zal naar verwachting slechts 0,7% bedragen, terwijl een jaar geleden 1,9% werd voorspeld.

Europa is daardoor uiterst kwetsbaar voor de gevolgen van een handelsoorlog, omdat het erg afhankelijk is van handel. De export is goed voor 28% van het bruto binnenlands product (bbp) van de eurozone, vergeleken met slechts 12% in de VS en 19% in China.

Bovendien is de beleidsreactie van Europa op economische schokken bijna altijd verkeerd. Wanneer de VS of China een schok ervaren die de economische groei bedreigt, wordt daar meestal gereageerd met een preventieve, anticyclische vraagstimulans.

Zo is het monetaire beleid van de Amerikaanse Federal Reserve in reactie op de handelsoorlog vrijwel onmiddellijk 180 graden gedraaid en zijn de rentetarieven verlaagd. China heeft het monetaire, fiscale en kredietbeleid verruimd om ervoor te zorgen dat consumptie, woningbouw en infrastructuuruitgaven de afgenomen export en particuliere investeringen compenseren.

In Europa daarentegen is de beleidsreactie op de zwakke vraag meestal procyclisch. In plaats van meer uit te geven als de groei hapert, verhogen de Europese regeringen de belastingen en verlagen ze de overheidsuitgaven om de begrotingstekorten - volgens afspraak - onder controle te houden.

Daarnaast dwingen financiële toezichthouders banken meer kapitaalreserves aan te houden en hun voorzieningen voor risicovolle leningen op te hogen, waardoor de kredietverstrekking in gevaar komt.

Ten derde wordt Europa getroffen door twee interne politieke schokken die nog schadelijker zijn dan de handelsoorlog tussen de VS en China. Het begrotingsconflict afgelopen zomer tussen Brussel en de nieuwe populistische regering van Italië deed de vrees voor een nieuwe eurocrisis herleven. En in maart, toen het Italiaanse risico afnam, doemde een no-deal brexit plotseling op als serieuze mogelijkheid.

Aangezien de EU bijna twee keer zo veel exporteert naar het Verenigd Koninkrijk als naar China, kan een plotselinge breuk in de handelsbetrekkingen met het VK even schadelijk zijn als de financiële crisis van 2008.

Het recente besluit van de ECB om de kwantitatieve verruiming te hervatten en negatieve rentetarieven te handhaven zonder enige tijdslimiet garandeert dat de lasten van landen met hoge schulden als Italië, Spanje, België en Frankrijk zullen dalen. Dat geeft de regeringen daar meer budgettaire ruimte om belastingen te verlagen of de overheidsuitgaven te verhogen.

De handelsoorlog wordt wel heviger want de Verenigde Staten gaan de Europese Unie vanaf 18 oktober importheffingen opleggen van 10 procent voor vliegtuigen, en heffingen van 25 procent op "andere producten".

De beslissing komt er nadat de Wereldhandelsorganisatie (WTO) besliste dat de VS voor 7,5 miljard dollar (6,9 miljard euro) importheffingen mogen opleggen aan de EU, in een zaak rond vermoedelijke Europese overheidssteun aan vliegtuigbouwer Airbus. Het gaat om het hoogste bedrag aan zogenoemde tegenmaatregelen die de WTO ooit heeft toegelaten in een handelsconflict.

Behalve de importheffingen van 10 procent op vliegtuigen, worden heffingen van 25 procent op een hele resem andere producten aangekondigd. Vooral producten uit Frankrijk, Duitsland, Spanje en Groot-Brittannië worden geïmponeerd: de landen die verantwoordelijk worden geacht voor de overheidssteun aan Airbus.

Zijn onder meer getroffen: Ierse en Schotse whisk(e)y, wollen truien uit Groot-Brittannië, Franse kaas en wijn, maar ook sommige varkensproducten, yoghurt of boter uit heel wat andere Europese landen, onder wie België. Chocolade staat niet op de lijst.

De zaak waar de sancties uit voortvloeien, draait om de al veertien jaar durende ruzie tussen de Verenigde Staten en de Europese Unie over vermoedelijke overheidssteun aan vliegtuigbouwer Airbus. De Amerikaanse handelsvertegenwoordigers schatten dat de VS hierdoor jaarlijks zo'n 11 miljard dollar schade lijden. Europeanen beweren op hun beurt dat de VS het Amerikaanse Boeing op oneerlijke wijze steunen.

Vorig jaar besliste de WTO al dat Airbus effectief miljarden euro's aan illegale staatssteun heeft genoten, en ze heeft de VS nu de toestemming gegeven om voor 7,5 miljard dollar aan importheffingen in te voeren op Europese producten.

Europa kondigde aan eveneens tarieven te willen opleggen, aangezien de WTO ook geoordeeld had dat de Amerikaanse vliegtuigbouwer Boeing evenzeer illegale subsidies heeft ontvangen. Bij de WHO loopt nog een procedure over Amerikaanse staatssteun voor Boeing. Daarover wordt begin 2020 een uitspraak verwacht.

De EU wil van zijn kant ook heffingen invoeren op producten uit de VS ter waarde van enkele miljarden euro's, op vliegtuigonderdelen maar ook op tomatenketchup en spelconsoles. "Als er nieuwe Amerikaanse importheffingen komen, heeft de Europese Unie geen andere keuze dan dezelfde maatregel te nemen", zei Eurocommissaris voor Handel Cecilia Malmström vandaag. Ze benadrukt wel dat nu tegenmaatregelen nemen "kortzichtig en contraproductief" zou zijn, omdat zowel de VS als de EU fouten hebben gemaakt. Ook benadrukt ze dat ze nog steeds "een evenwichtige regeling" hoopt te bereiken met de VS.

♦ Rente blijft dalen

De Amerikaanse centrale bank moet blijven ingrijpen op de krappe markt voor kortlopende rekeningen.

Wat is er aan de hand op de kortlopende geldmarkt?

De Amerikaanse centrale bank, de Federal Reserve (Fed), heeft afgelopen maand massaal vers geld in de markt gepompt als gevolg van krapte op de markt voor kortlopende leningen. Dat zijn kortlopende leningen die marktpartijen onderling onder elkaar afsluiten met een onderpand (vaak gemakkelijk verhandelbare effecten zoals staatsobligaties). Ze vormen de spreekwoordelijke smeerolie van het wereldwijde financiële systeem. Met name hefboomfondsen en banken gebruiken dat soort leningen op grote schaal om zich te (her)financieren.

Doordat de liquiditeit op die markt fors kromp, vond de Fed het nodig om via een tweede veiling opnieuw 75 miljard dollar in de markt te brengen. Dat geld bleek broodnodig. Waar er eerst slechts voor 53 miljard dollar gekocht werd, overtrof de tweede vraag het aanbod en was het beschikbare bedrag van 75 miljard dollar in geen tijd uitverkocht.

De rente was op de markt plots spectaculair gestegen door een gelijkaardig gebrek aan cash, zonder duidelijk aanwijsbare reden. De meeste experts spreken van een technisch probleem bij de Fed, dat volkomen losstaat van de systemische en solvabiliteitsproblemen die de bankencrisis van 2008 veroorzaakten. Anderen wijzen dan weer op het gebrek aan cashreserves bij de Amerikaanse banken, dat de vraag naar herfinancieringen doet pieken.

Door de krapte op de kortlopende geldmarkt steeg ook de interbancaire basisrente, de Federal Funds rate, naar de bovengrens die de Fed aanhoudt in zijn monetaire beleid. De Amerikaanse centrale bank dreigde daardoor zijn grip op dat belangrijke rentetarief kwijt te raken, wat het vertrouwen van de financiële markten verder zou ondermijnen.

De ECB kon niet achterblijven en verlaagde op haar beurt de rente. De depositorente gaat met tien basispunten van -0,4 naar -0,5 procent. Dat is een nieuw historisch dieptepunt. De depositorente is de rente die banken moeten betalen om hun overtollige cashreserves elke nacht bij de ECB te parkeren. De verlaging moet banken ertoe overhalen hun geld zo veel mogelijk aan het werk te zetten via leningen aan bedrijven en gezinnen in plaats van het doelloos op te potten.

De ECB lanceert daarnaast opnieuw een 'quantitative easing'-programma, wat neerkomt op het opkopen van obligaties om de marktrente voor staats- en bedrijfsleningen nog lager te duwen. Het opkoopprogramma van 20 miljard euro per maand begint vanaf 1 november. Er waren een vijftal ECB-gouverneurs tegen deze maatregel, de overige 20 leden staan er wel achter.

Waarom neemt de ECB deze maatregelen?

Draghi gaat tot actie over omdat de economische indicatoren in de eurozone verslechteren, terwijl de inflatie met 1 procent ver onder de doelstelling van 'onder maar dicht bij 2 procent' blijft. Draghi stelt dat de rente extreem laag zal blijven tot de inflatie 'robuust' in de richting van de doelstelling gaat.

Wat betekent dat voor de banken?

De depositorente is al vijf jaar negatief, sinds 5 juni 2014, en dat is een doorn in het oog van de banken. Zij moeten bij een negatieve rente, ook wel strafrente genoemd, geld betalen om hun overvloedige cashreserves elke nacht bij de ECB te stallen. De Belgische banken brengen elk jaar ongeveer 103 miljard euro nachtreserves onder bij de ECB. Bij een negatieve depositorente van -0,5 procent kost ze dat 515 miljoen euro op jaarbasis.

Door die maatregel kan 44 procent van de cashreserve in Europa tegen een nultarief belegd worden. Dat biedt de banken enige verlichting. Al blijft 970 miljard euro op jaarbasis over waarop wel een strafrente verschuldigd is. De druk op het businessmodel van banken blijft dus hoog.

Niettemin reageert de Belgische bankenfederatie Febelfin over de hele lijn negatief op het rentebesluit. Dit systeem werkt niet, zeggen de banken.

De economische onzekerheid door de handelsoorlog en de brexit weegt duidelijk zwaarder door in de investeringsbeslissingen van burgers en ondernemers dan het rentebeleid. De aangekondigde compensatiemaatregelen voor banken zijn eerder een druppel op een hete plaat en ze hebben als bijkomend effect dat de rem op lagere rentes nog lossier komt te zitten.

Vroeg of laat moet al dat geld terugbetaald worden en dat zal juist ten nadele zijn van de economische opflakking die nu kunstmatig wordt aangezwengeld.

Het lakse begrotingsbeleid van de Belgische regering en het soepele geldbeleid van de Europese Centrale Bank zorgen voor een verarming van de bevolking.

De desastreuze Belgische begrotingsvooruitzichten spelen zich af in een Europa dat gebukt gaat onder een zwakke economische groeiverwachting van pakweg 1,5 procent en voor België nog wat minder. Daarom roepen sommige economen al langer dat de overheden meer moeten investeren, geld moeten uitgeven om die economische groei aan te zwengelen. Ze zouden ook de belastingen kunnen verlagen, zodat de gezinnen meer geld kunnen uitgeven en op die manier de economie aanjagen. Begrotingsexperts van de Europese Commissie werken ook aan een versoepeling van de Europese begrotingsregels. De overheidsschuld zou dan meer dan de huidige 60 procent van het bbp mogen bedragen, zodat overheden meer schulden zouden kunnen aangaan om te investeren.

Economen wijzen op de talrijke gevaarlijke neveneffecten. Een van de ergste gevolgen van het lagerentebestand is dat het geld op de spaarboekjes wegsmeelt. En spaarboekjes zijn nog steeds erg geliefd in ons land. De rente op een spaarboekje bedraagt nu 0,11 procent, maar de inflatie of stijging van de levensduur draait rond de 2 procent, dus verlies je snel meer dan 1,8 procentpunt per jaar. De reële koopkracht van de 280 miljard euro op de Belgische spaarrekeningen daalde dan ook met 15 procent, of meer dan 40 miljard euro. De voorbeeldige spaarder wordt in alle stilte gepluimd.

Aan de ECB-rente zitten alle andere rentes vast, zoals de hypotheekrente, de kredietrente en de spaarrente. Nu neemt in Europa de kans op een nulprocent spaarrente of zelfs een negatieve rente toe, dat wil zeggen: geen opbrengst op je spaarboekje maar...betalen voor je spaargeld.

♦ Gevolgen van de lage rente

In de normale gang van zaken, krijgt iemand die geld uitleent daarvoor een vergoeding in de vorm van een rente. Als je bijv. een obligatie koopt met een rente van 2%, dan leen je geld aan het bedrijf of de overheid die de obligatie uitgeeft. In ruil hiervoor krijg je van het bedrijf of de overheid jaarlijks 2% van het bedrag van de obligatie.

Wat gebeurt er nu met een negatieve rente? Met een negatieve rente komt het erop neer dat je als geldschieter geen intrest ontvangt maar zelf moet betalen voor het geld dat je ter beschikking stelt. Deze situatie is een uitzonderlijk fenomeen.

Waarom een negatieve rente?

De stand van de rente op korte termijn wordt grotendeels beïnvloed door de centrale banken. In de eurozone is dat de Europese Centrale Bank, de ECB. Zo beslist de ECB bijv. over de intrestvoeten die de banken krijgen als ze bij haar geld beleggen. En die intrestvoeten zijn al enkele jaren negatief. Daarmee wil de ECB de banken ontmoedigen om hun geld bij haar te beleggen: ze wil ze eerder aansporen om met dat geld goedkope kredieten te geven aan bedrijven en gezinnen.

Door haar rente onder nul te houden hoopt de ECB de economie van de eurolanden te stimuleren. Een lage vergoeding voor spaargeld, zet mensen in theorie ertoe aan om te consumeren en bedrijven om te investeren wanneer geld lenen goedkoop is. Dit is ook positief voor de economie. De vraag naar goederen en diensten stijgt en vervolgens ook de prijzen. Een algemene prijsverhoging heet in economische termen "inflatie". Een klein beetje inflatie wordt gunstig beschouwd: zo stellen de mensen hun uitgaven niet uit en blijft de economie draaien. Daarom streeft de ECB ernaar dat de inflatie in de eurozone de 2% benadert maar niet overschrijdt.

Wat betekent dit voor jouw spaargeld?

Wanneer de rente steeds dieper onder nul zakt, moeten de banken steeds meer betalen om hun geld (veilig) bij de ECB te parkeren. Zullen de banken die kosten doorrekenen en je doen betalen om je centen op je (spaar)rekening te zetten? In België zal het voor particulieren op korte termijn zo'n vaart niet lopen omdat er een wettelijke verplichting is voor de banken om de gereguleerde spaarrekening te vergoeden met een minimale rentevoet (0,01% basisrente en 0,1% getrouwheidspremie). Bedrijven en grote institutionele beleggers moeten soms wel al betalen om geld bij de bank te plaatsen.

En voor het hypothecair krediet?

Als je al een hypothecair krediet hebt, is de impact verschillend voor kredieten met een variabele of een vaste rentevoet. Voor wie een krediet met een variabele rentevoet heeft lopen, is de daling van de kortetermijnrente alleen maar goed nieuws: je betaalt in principe steeds minder voor jouw lening. Voor wie een krediet met een vaste rentevoet heeft lopen, loont het de moeite om na te gaan of je niet kan profiteren van de zeer lage marktrenten door het krediet te heronderhandelen.

Als je een nieuw hypothecair krediet wil afsluiten, is de lage rente uiteraard goed nieuws. Je kan aan de zeer lage rentevoeten van vandaag een krediet met een vaste rentevoet afsluiten. Door voor een vaste rente te kiezen, ben je beschermd tegen een mogelijke verhoging van de rente.

De variabele rente zal vermoedelijk nog lager zijn en kan soms negatief zijn – wat het geval is in bepaalde Scandinavische landen. In België zal de bank meestal contractueel vastleggen dat ze je geen rente zal uitbetalen. Bron: Wikifin

<https://www.wikifin.be/nl/themas/sparen-en-beleggen/andere-beleggingsmogelijkheden/negatieve-rente-welke-impact-op-jouw-geld>

♦ Olie wordt duurder

De olieprijs sprong voorbije maand hoger, na de aanvallen op twee grote Saoedische installaties. De terreuraanval die 5 procent van 's werelds olieproductie uitschakelde, leidde op de grondstoffenmarkt in Londen tot een schok voor de olieprijs.

De prijs voor een vat ruwe Brent-olie sprong met 12 dollar omhoog tot boven 70 dollar. In dollar is dat de grootste schok die ooit werd genoteerd bij de opening van de Londense markt in Brent-olie. De futuresmarkt in Brent-olie startte er in 1988.

In percentage gemeten is het de grootste stijging van de olieprijs sinds 1990, toen de Iraakse dictator Saddam Hoessein het buurland Koeweit binnenviel.

Als het herstel van de Saoedische productiecapaciteit weken aansleept, ligt zelfs een prijs van 100 dollar per vat in het verschiets, denken analisten en traders. Voor de strompelende wereldeconomie zou zo'n prijsschok op een ongelukkig moment komen.

Tijdens de nacht werden twee grote olie-installaties in Saoedi-Arabië onder vuur genomen. Het gaat om die van Abqaiq, 's werelds grootste olieraffinaderij, en Khurais, het op één na grootste olieveld van het land. Houthi-rebellen uit Jemen hebben de aanslag opgeëist. De voorbije maanden bestookten ze al meermaals de Saoedische olie-infrastructuur als vergelding voor de betrokkenheid van Saoedi-Arabië in de Jemenitische burgeroorlog.

Hun nieuwste aanval is met voorsprong de schadelijkste. Goed de helft van de Saoedische olieproductie werd uitgeschakeld, waarmee in een klap 5 procent van de wereldproductie wegvalt. Het tijdelijke verlies van 5,7 miljoen vaten per dag is de grootste aanbodschock ooit voor de oliemarkt.

De Saoedische oliemaatschappij Aramco verzekert dat een groot deel van de weggevalen productie over enkele dagen zal terugkeren. Maar voor het herstel van de volledige productiecapaciteit zullen weken nodig zijn, zeggen ingewijden aan diverse media. Saoedi-Arabië kan putten uit zijn oliereserves om de markt voldoende bevoorrad te houden in afwachting van de herstellingswerken.

Dat de situatie voldoende ernstig is, blijkt uit de gesprekken die Saoedi-Arabië zou voeren met andere leden van het oliekartel OPEC om hen tijdelijk meer olie te laten oppompen en zo de markt te kalmeren. Mogelijk volgt snel een noodvergadering van het kartel, dat geleid wordt door Saoedi-Arabië. Dat schrijft de Financial Times.

Saoedi-Arabië kan daarnaast putten uit zijn oliereserves om de markt voldoende bevoorrad te houden in afwachting van de herstellingswerken. De oliestaat beschikt over miljoenen vaten aan reserve in eigen land en opslagplaatsen in Rotterdam, Japan en Egypte.

De Amerikaanse regering-Trump signaleerde ook haar bereidheid om indien nodig de strategische reserves in te zetten. Die voorraad is goed voor 645 miljoen vaten. Overigens beweert Mike Pompeo, de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, dat Iran achter de aanslagen zit. Iran steunt de Houthi-rebellen, maar ontkent elke betrokkenheid bij de aanvallen. Dat één aanslag 5 procent van het wereldaanbod uit de markt kan nemen, in het enige land dat capaciteit op overschot heeft, is bijzonder zorgwekkend

Analisten merken op dat op dit moment geen enkel geopolitiek risico in de olieprijs verrekend zit, alleen de bezorgdheid om een handelsoorlog en een afkoelende wereldeconomie. Volgens Jon Rigby, olie-analist bij beurshuis UBS, is de grootste impact van de aanval dat beleggers een grotere risicopremie in de olieprijs gaan verrekenen. 'Dat één aanslag 5 procent van het wereldaanbod uit de markt kan nemen, in het enige land dat capaciteit op overschot heeft, is bijzonder zorgwekkend'.

Christyan Malek van JPMorgan zegt dat de markt als een slaapwandelaar het geopolitieke risico in het Midden-Oosten heeft genegeerd. Hij verwacht dat de olieprijs op korte termijn 3 tot 5 dollar hoger zal gaan. Over enkele maanden kan de olieprijs naar 80 of 90 dollar klimmen.

De aanvallen kunnen ook wegen op de beursplannen van Aramco, dat later dit jaar de grootste beursintroduktie ooit ambieert. De waardering dreigt te lijden onder de onzekere olieproductie. Bron: Trends

◆ Noodfondsen voor Brexit

Overheden en bedrijven in de EU die schade oplopen door de brexit moeten een beroep kunnen doen op twee bestaande Europese noodfondsen, vindt de Europese Commissie. Die stelt voor in totaal bijna 900 miljoen euro vrij te maken.

Het Europese Solidariteitsfonds, normaal gesproken bedoeld voor steun aan landen die worden getroffen door natuurrampen, wordt opengesteld voor landen die zwaar worden geraakt en veel kosten moeten maken, bijvoorbeeld voor controles aan de grens. Hiervoor is de komende twee jaar bijna 600 miljoen beschikbaar. De brexit kan een "enorme ramp" vormen, is de rechtvaardiging van de EU.

Ook de regels voor het Globaliseringsfonds worden aangepast als het aan de EU ligt, zodat werknemers die hun baan kwijtraken met Europees geld kunnen worden omgeschoold of op een andere manier aan nieuw werk kunnen worden geholpen. Hiervoor wordt zo'n 300 miljoen euro gereserveerd.

Het voorstel, dat nog groen licht moet krijgen van de lidstaten en het Europees Parlement, volgt op een serie andere maatregelen om het Europese vasteland voor te bereiden op een Brits vertrek uit de EU zonder akkoord. Londen is vastbesloten op 31 oktober te vertrekken.

De Europese Commissie herhaalde de oproep aan overheden, bedrijven en burgers zich hierop voor te bereiden. Zij zette een uitgebreide checklist online met punten waar bedrijven op moeten letten. Daarnaast is een callcenter opgericht voor nationale overheidsdiensten die om advies verlegen zitten.

Hoewel een no-dealbrexit niet het gewenste scenario is, is dat wel de 'werkhypothese' van het dagelijks EU-bestuur. EU-onderhandelaar Michel Barnier heeft het college bijgepraat over de stand van zaken. Het wachten is nog altijd op Britse voorstellen om een deal te bereiken, zei een woordvoerder.

Ondertussen gaat de politieke chaos in het VK hectisch verder.

Volgens de laatste berichten zou de brexit worden uitgesteld van 31 oktober naar 1 januari 2020.

♦ Ben Weyts is Minister van Onderwijs

Ben Weyts is Minister van Onderwijs.

Voor Neutr-On is dat een positief signaal dat het Vlaams Onderwijs terug kwalitatiever kan worden.

Zeg nu eerlijk, het onderwijs was de laatste decennia sterk achteruit gegaan.

Zowel de status, de werkomstandigheden, het tekort aan leerkrachten, de kostprijs, de prijs/kwaliteit, droegen ertoe bij dat de negatieve beeldvorming verergerde.

De traditionele partijen, die het onderwijs decennia lang hebben laten verkommeren, worden nu opzij geschoven en kan de mogelijkheid tot het herstel eindelijk beginnen.

Enkele tips voor de nieuwe minister:

- er moet dringend een volwaardige opleiding voor directeurs komen, het moet stoppen met de politieke benoemingen
- er moet een onderzoek komen naar waar het geld naartoe gaat. Gaat het geld naar bloempotbanen (dit zijn banen voor medewerkers waarvan niemand de inhoud kent), fraude en corruptie, te dure scholen...?
- leerkrachten moeten weer gewaardeerd worden
- de agressie tegen leerkrachten moet verdwijnen
- een gratis rechtsbijstandsverzekering voor leerkrachten
- scholen moeten beter doorgelicht worden naar de kwaliteit en de werkomstandigheden
- inspecteurs moeten duidelijke taken krijgen om de leerkrachten te ondersteunen, leerplannen op te stellen en leerstof up-to-date te houden
- de Kamers van Beroep moeten kunnen gecontroleerd worden door het parlement, waar ook de leerkrachten een beroepsmogelijkheid moeten hebben
- er moet dringend meer digitaal onderwijs komen, zodat ook ouderen zich van huize uit kunnen bijscholen
- KlasCement moet voor iedereen mogelijkheden bieden om zich bij te scholen
- een ombudsdienst voor het onderwijs

Neutr-On zal er op toekijken dat er aan de verworven rechten van het onderwijspersoneel niet geraakt wordt.

♦ Wijzigingen wetgeving

https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/laatstewijzigingen.aspx?utm_source=Klasse+-+Nieuwsbrieven&utm_campaign=b650eea805-Klasse_schooldirect_2019_09_17&utm_medium=email&utm_term=0_b661ff641f-b650eea805-417312689

Niveaudecreet deeltijds kunstonderwijs: één jaar later

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/niveaudecreet-deeltijds-kunstonderwijs-n-jaar-later-1>

Jaarverslag Vlaams Onderwijs

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/jaarverslag-vlaamse-onderwijsraad-vlor>

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/go-onderwijs-van-de-vlaamse-gemeenschap-jaarverslag-voor-de-vlaamse-regering-1>

♦ Hoeveel kost een student?

De kostprijs van een student die dit schooljaar op kot gaat, bedraagt gemiddeld 13.792 euro op jaarbasis. Dat bedrag omvat alle studiekosten en de leefkosten, zo berekende het CEBUD, het Centrum voor Budgetadvies en -onderzoek van de Thomas More-hogeschool. Voor studenten die thuis blijven wonen, bedraagt de rekening gemiddeld 9.189 euro.

Het verschil tussen de kotstudent en de pendelende student ligt uiteraard voornamelijk in de huurprijs van het kot. Die bedraagt gemiddeld 349 euro per maand, aldus het CEBUD.

Het centrum houdt ook rekening met de directe studiekosten (denk aan studiegeld en aankoop van cursussen en dergelijke), de indirecte studiekosten (vervoer van en naar school, kosten voor schoolgerief ...) en de leefkosten. Die laatste categorie omvat onder meer uitgaven voor voeding, kleding, gezondheid en ontspanning.

Studenten die recht hebben op een beurs, hebben een lagere jaarfactuur: 12.964 euro voor kotstudenten en 8.361 euro voor pendelende studenten. Bron: Moneytalk

♦ Platform voor cursussen

Vanaf dit academiejaar kunnen docenten hoger onderwijs zelf hun handboek samenstellen met Blend. Blend is het nieuwe platform van uitgeverij VAN IN, de grootste educatieve uitgever van België, gevestigd in Wommelgem. Voor het eerst kunnen docenten al het lesmateriaal voor het hoger onderwijs – bekend onder de naam ‘De Boeck’ – digitaal inkijken en selecteren wat ze willen gebruiken. Ze kunnen ook eigen materiaal toevoegen.

Met Blend kunnen docenten in het hoger onderwijs hun handboek makkelijker zelf samenstellen. “Ze kunnen al het materiaal digitaal inkijken, specifieke hoofdstukken selecteren en ook eigen materiaal toevoegen aan hun selectie”, zegt Winfried Mortelmans, CEO van VAN IN. “Zelfs de cover kan worden gepersonaliseerd. Met Blend kunnen docenten het studiemateriaal perfect naar hun hand zetten. Bovendien zien ze ‘on the spot’ hoe hun boek er zal uitzien.” Alle hogescholen waarvoor VAN IN inhoud ter beschikking heeft, gaan dit academiejaar meteen van start met Blend-boeken.

Tijdens het voorbije academiejaar heeft VAN IN heel wat studenten van het hoger onderwijs bevestigd. Opvallend is dat de meesten een papieren cursus blijven verkiezen boven digitaal lesmateriaal, op voorwaarde dat het handboek goed aansluit bij de lesinhoud. Studenten geven aan dat ze snel afgeleid worden als ze op een scherm studeren. Ook het structureren van de inhoud doen ze liever op papier.

VAN IN blijft met Blend verder inzetten op innovatie. Met Bingel, het digitale leerplatform voor het basisonderwijs, en Diddit voor het secundair onderwijs, won VAN IN al meerdere prijzen. “Met Blend willen we het leven van de hogeschooldocent vergemakkelijken”, zegt Mortelmans. “De technologie wordt zo ingezet dat cursussen volledig à la carte gemaakt kunnen worden, zelfs voor kleine klasgroepen. Lesgeven met actueel en gepersonaliseerd lesmateriaal wordt mogelijk zonder dat studenten een lange lijst boeken moeten aankopen.” Bron: VAN IN uitgeverij

♦ Van Damme oogst kritiek

De onderwijswereld reageert verbolgen op enkele uitspraken van onderwijsexpert Dirk Van Damme van de OESO, de organisatie van 36 industrielanden. Volgens een nieuw OESO-rapport geeft ons land 90 procent van het onderwijsbudget uit aan personeelskosten, het meeste van alle Europese landen. Van Damme vindt daarom dat de klassen groter moeten en dat leraren meer uren les moeten geven. Maar volgens de bonden is dat niét de oplossing.

Uit het jaarlijkse OESO-rapport blijkt dat ons land 90 procent van het hele onderwijsbudget spendeert aan personeelskosten. Voornamelijk aan leerkrachten dus, waardoor er een pak minder overblijft voor investeringen in schoolgebouwen, leermiddelen en dergelijke. Ons land is daarmee de eerste van de klas: niemand spendeert verhoudingsgewijs méér aan het onderwijspersoneel.

OESO-onderwijsexpert Dirk Van Damme suggereerde aan VRT NWS om de klassen groter te maken, door studierichtingen met weinig leerlingen te verminderen. "Belgische klassen zijn kleiner dan het OESO-gemiddelde en dat maakt het duurder. Als je dus grotere klassen maakt, kun je de salariskosten wat drukken", zei hij. Hij stelde ook onder meer voor om leerkrachten meer uren te laten lesgeven.

Volgens Neut-On een schandalig voorstel dat alleen maar bewijst hoe ver de “onderwijsexperts” van de realiteit af staan. Zij hebben geen besef over de werkdruk op de werkvloer.

Lees verder via:

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/09/10/reacties-oeso-rapport/>

SECTOREN

♦ Sociale Verkiezingen 2020

De sociale verkiezingen vinden plaats van 11 tot 24 mei 2020. Een doeltreffende organisatie van deze verkiezingen vereist van de ondernemingen een belangrijke inzet van mensen en middelen. Deze inspanningen zijn echter een uitstekende investering op termijn. De sociale verkiezingen zijn immers geen doel op zich, maar leiden tot de samenstelling van inspraakorganen waarin vruchtbaar sociaal overleg op ondernemingsvlak kan plaatsvinden: de ondernemingsraad en het comité voor preventie en bescherming op het werk. De sociale verkiezingen verlopen volgens een zeer strikte procedure. Tijdens de informatiesessie zal een toelichting gegeven worden bij

deze wettelijk te volgen procedure voor de organisatie van de sociale verkiezingen. Hierbij wordt ook stilgestaan bij de nieuwigheden in de wetgeving.

<https://evenementen.werk.belgie.be/nl/evenementen-FOD/sociale-verkiezingen-2020>

◆ Thomas Cook failliet

Thomas Cook België is failliet. Er is geen oplossing gevonden om een doorstart te realiseren voor Thomas Cook Retail België en zijn circa 500 werknemers. Dat is aangekondigd tijdens een ondernemingsraad op de hoofdzetel van de touroperator in Zwijnaarde.

“Ondanks zeer intensieve gesprekken met verschillende partijen tot het laatste ogenblik was er jammer genoeg geen akkoord over de noodzakelijke kortetermijnfinanciering”, zegt de directie van het bedrijf in een persbericht.

Vorige week waren al drie vennootschappen van Thomas Cook België, samen goed voor 75 werknemers, failliet verklaard. Het was de bedoeling om met de vierde vennootschap, Thomas Cook Retail België, een doorstart te realiseren. Die vennootschap was met 501 medewerkers verantwoordelijk voor de Neckermann-winkels en Thomas Cook-shops.

Het ganse weekend werd koortsachtig gewerkt om tegen vandaag zowat 5 miljoen euro te vinden. Met die fondsen zou de directie van Thomas Cook België de komende drie maanden door kunnen komen, en op die manier 500 jobs te redden. Zonder succes dus. Voor Thomas Cook België rest geen andere optie dan de boeken neer te leggen.

Vorige week werden bij de Belgische tak van Thomas Cook alle bedrijfsonderdelen die reizen organiseren failliet verklaard, waardoor 75 jobs verdwijnen. Om de resterende 501 jobs in België te vrijwaren, stelde topman Jan Dekeyser een reddingsplan op. De lonen voor september konden betaald worden, maar daarmee is ook alles gezegd. De kas is leeg, en om de komende maanden te overbruggen, was dus vers geld nodig.

◆ Mantelzorgverlof

Er bestaan op dit ogenblik drie thematische verloven:

- het ouderschapsverlof,
- het palliatief verlof,
- het verlof voor het verlenen van bijstand of verzorging aan een gezinslid of een familielid dat lijdt aan een zware ziekte; d.i. het verlof voor medische bijstand.

Met ingang van 1 oktober 2019 komt daar een vierde thematisch verlof bij: het recht op verlof voor erkende mantelzorgers. Dat recht is een bijkomende verlofmogelijkheid, bovenop de reeds bestaande mogelijkheden.

Wie heeft recht op mantelzorgverlof?

Een werknemer die erkend mantelzorger is, heeft recht op mantelzorgverlof.

Een mantelzorger is een persoon die een als zorgbehoevend erkende persoon, voortdurend of regelmatig, helpt of ondersteunt.

Om een erkenning als mantelzorger te bekomen, moet worden voldaan aan een aantal voorwaarden. Zo moet de mantelzorger een vertrouwensrelatie of een nauwe, affectieve of geografische relatie opgebouwd hebben met de geholpen persoon. De bijstand en de hulp mogen niet beroepshalve verleend worden en moeten kosteloos en in samenwerking met ten minste een professionele zorgverlener verstrekt worden.

In tegenstelling tot wat het geval is bij het verlof voor medische bijstand, geldt niet als voorwaarde dat de geholpen persoon een gezins- of familielid is van de mantelzorger (zie i.v.m. het verlof voor medische bijstand: *Sociaal Compendium Arbeidsrecht 2018-2019*, nr. 4007 e.v.). Een erkenning als mantelzorger moet worden aangevraagd bij het ziekenfonds d.m.v. een verklaring op erewoord.

Welke vormen van mantelzorgverlof bestaan er?

Het mantelzorgverlof kan twee vormen aannemen.

Een voltijdse werknemer die erkend mantelzorger is van een zorgbehoevende persoon heeft het recht om:

- hetzij zijn arbeidsovereenkomst volledig te schorsen,
- hetzij zijn arbeidsprestaties te verminderen met 1/5 of 1/2.

Een mantelzorger die deeltijds werkt, heeft in beginsel enkel de mogelijkheid zijn arbeidsovereenkomst volledig te schorsen.

Een koninklijk besluit kan bepalen onder welke voorwaarden deeltijdse werknemers het recht hebben hun arbeidsprestaties te verminderen met 1/5 of 1/2.

De mantelzorger die zijn arbeidsprestaties vermindert, wordt tewerkgesteld met een deeltijdse arbeidsregeling zodat alle regels m.b.t. de deeltijdse arbeid van toepassing zijn.

Hoe lang kan mantelzorgverlof genomen worden?

Er moet een onderscheid gemaakt worden naargelang van de vorm van het mantelzorgverlof.

De periode tijdens welke de werknemer de uitvoering van zijn arbeidsovereenkomst kan schorsen, is vastgesteld op één maand *per zorgbehoevende persoon*. De periode gedurende dewelke de arbeidsprestaties kunnen verminderd worden, is vastgesteld op twee maanden *per zorgbehoevende persoon*.

De wet voorziet in een mogelijkheid tot verlenging van het mantelzorgverlof bij koninklijk besluit, maar dat is tot op heden nog niet gebeurd.

► Lees ook: [WCO en werknemers – wat na het arrest Plessers?](#)

Naast de maximumduur per zorgbehoevende persoon, geldt ook een maximumduur over de gehele beroepsloopbaan:

- maximum 6 maanden volledige schorsing van de arbeidsovereenkomst,
- maximum 12 maanden vermindering van de arbeidsprestaties.

Hoe moet de mantelzorger zijn werkgever verwittigen?

De werknemer die van het recht gebruik wenst te maken, moet hiervan schriftelijk kennisgeven aan de werkgever.

Dat moet gebeuren minstens zeven dagen vóór de ingangsdatum van het mantelzorgverlof, tenzij de partijen schriftelijk een andere termijn overeenkomen.

De kennisgeving kan op twee manieren gebeuren:

- hetzij door de overhandiging van een geschrift aan de werkgever waarbij deze laatste een duplicaat tekent als bericht van ontvangst,
- hetzij bij middel van een aangetekend schrijven dat geacht wordt ontvangen te zijn de derde werkdag na de afgifte ervan bij de post.

In het geschrift moet de werknemer de periode vermelden waarin hij de uitvoering van zijn

arbeidsovereenkomst schorst. Bij het geschrift moet een bewijs gevoegd worden van de erkenning als mantelzorgverlof van de zorgbehoevende persoon.

Welke uitkeringen ontvangt de werknemer die mantelzorgverlof neemt?

Er wordt een uitkering toegekend aan de werknemer die mantelzorgverlof opneemt.

De bedragen, de voorwaarden en de toekenningsregels van die uitkering zullen bij koninklijk besluit bepaald worden.

Maar om er voor te zorgen dat aan de mantelzorgers bij de inwerkingtreding van de regeling op 1 oktober a.s. onmiddellijk een uitkering kan worden toegekend, is bepaald dat, zolang er geen uitvoeringsbesluit genomen is, de uitkering wordt toegekend volgens de bepalingen van de uitkeringen voor het thematisch verlof voor medische bijstand.

Is de mantelzorgverlof beschermd tegen ontslag?

Ja, een werknemer die mantelzorgverlof opneemt, is beschermd tegen ontslag zoals dat het geval is bij de andere thematische verloven.

De werkgever mag de arbeidsovereenkomst niet eenzijdig beëindigen, behalve om een dringende reden of om een voldoende reden. Een voldoende reden is een reden waarvan de aard en de oorsprong vreemd zijn aan de schorsing van de arbeidsovereenkomst of aan de vermindering van de arbeidsprestaties omwille van de mantelzorg.

De ontslagbescherming gaat in de dag van de schriftelijke kennisgeving aan de werkgever en eindigt drie maanden na het einde van de schorsing van de arbeidsovereenkomst of van de vermindering van de arbeidsprestaties.

De werkgever die de ontslagbescherming overtreedt, moet aan de werknemer een forfaitaire vergoeding betalen die gelijk is aan het loon van zes maanden. Bron: Lexalert

Onderstaande tabel geeft die bedragen weer:

onderbrekingsuitkeringen bij medische bijstand (bedragen per maand i.g.v. voltijdse tewerkstelling) (bedragen 1 mei 2019)	
volledige onderbreking	<ul style="list-style-type: none"> · basisbedrag: 834,90 EUR · alleenstaande ouder: 1.313,48 EUR
vermindering van de prestaties met 1/2	
< 50 jaar	<ul style="list-style-type: none"> · basisbedrag: 417,44 EUR · alleenstaande ouder: 656,74 EUR
≥ 50 jaar	<ul style="list-style-type: none"> · basisbedrag: 562,77 EUR · alleenstaande ouder : 656,74 EUR
vermindering van de prestaties met 1/5	
< 50 jaar	<ul style="list-style-type: none"> · basisbedrag: 141,62 EUR · alleenstaande ouder: 190,44 EUR of 262,69 EUR
≥ 50 jaar	<ul style="list-style-type: none"> · basisbedrag: 212,42 EUR · alleenstaande ouder: 262,69 EUR

◆ Defensie gaat aanwerven

Defensie gaat in 2020 onder meer op zoek naar 1215 soldaten, 600 onderofficieren en 220 officieren. De focus ligt op technici en vrouwen.
De grootschalige aanwervingen zijn nodig om de pensioenuitstroom bij Defensie op te vangen.

Volgens een persbericht van het ministerie van Defensie zullen er volgend jaar 2035 openstaande vacatures zijn bij Defensie. Het gaat om vacatures in uiteenlopende categorieën en met 'meer dan 100 verschillende profielen'.

Het leger gaat op zoek naar 1215 soldaten, 600 onderofficieren en 220 officieren. Daarnaast is het de bedoeling 150 burgers en 420 reservisten aan te trekken.

Defensie plant een reeks evenementen en communicatiecampagnes om met name jongeren warm te maken voor een job bij het leger. Zo organiseert Defensie op zondag 13 en zondag 20 oktober twee speciale 'Jobdays@Defence' waarbij mensen kennis kunnen maken met het aanbod van het leger.

Technici en vrouwen

Defensie focust in de rekrutering op twee doelgroepen: technici en vrouwen. Zo wijst Defensie erop dat een kwart van de vacatures voor technische functies is.

En wat de vrouwen betreft, kampt het leger nog vaak met een 'vooordeel', klinkt het. 'Er bieden zich nog te weinig vrouwen aan bij Defensie omdat zij denken dat een militaire job niet voor hen is weggelegd. Niets is minder waar, want alle vacatures zijn perfect mogelijk voor vrouwen', zo staat te lezen in het persbericht.

♦ Statistiek Vlaanderen

Statistiek Vlaanderen is het netwerk van Vlaamse overheidsinstanties die openbare statistieken ontwikkelen, produceren en publiceren. Deze openbare statistieken over Vlaanderen lopen inhoudelijk breed uiteen: van de mensen die er wonen en werken over economie en omgeving tot de plaats van Vlaanderen in de wereld. Tegelijk reikt het netwerk aan gebruikers een bredere context aan, door statistieken thematisch samen te brengen, trends uit te tekenen en cijfers in een geografisch kader te plaatsen.

Statistiek Vlaanderen voert een gecoördineerd statistiekbeleid, zodat de kerncijfers over Vlaanderen en de onderliggende open data via één portaalsite voor iedereen vlot toegankelijk zijn. Zo krijgen burgers, organisaties en bedrijven correcte en gedetailleerde info over Vlaanderen aangereikt. We streven ernaar alle openbare statistieken over Vlaanderen te ontwikkelen in overeenstemming met de wettelijke bepalingen en internationale principes rond kwaliteit, relevantie en onafhankelijkheid.

Enkele belangrijke statistieken over inkomen, consumptie en loonkost zijn verschenen:

[Huishoudinkomen](#)

[Beroepsinkomen](#)

[Bevolking in subjectieve armoede](#)

[Consumptie en sparen](#)

[Inkomen \(volgens de nationale rekeningen\)](#)

[Loonkosten](#)

<https://www.statistiekvlaanderen.be/statistiek-vlaanderen>

<https://mailchi.mp/8f9ddae952eb/nieuwsbrief-netwerk-statistiek-vlaanderen-981111?e=a2ecb85214>

VARIA

♦ Wat verandert er in oktober?

Zoals elke maand veranderen er ook nu weer enkele zaken. Hierbij een overzicht.

- **Mantelzorgverlof vanaf 1 oktober?**

Vanaf 1 oktober 2019 is er recht op mantelzorgverlof. Een werknemer zou zijn loopbaan kunnen onderbreken of verminderen om voor een als zorgbehoevende erkende persoon te zorgen. Gedurende deze periode krijgt de werknemer een uitkering van RVA.

Voltijdse en deeltijdse werknemers kunnen hun loopbaan volledig schorsen gedurende één maand per zorgbehoevende persoon. Een voltijdse werknemer kan eveneens kiezen voor een halftijdse of een 1/5 vermindering van zijn loopbaan gedurende twee maanden per zorgbehoevende persoon. Over de gehele loopbaan mag er maximum 6 maanden voltijdse onderbreking of 12 maanden loopbaanvermindering voor mantelzorgverlof genomen worden.

Hoewel de nieuwe wetgeving al in werking treedt vanaf 1 oktober 2019, zal het in praktijk nog niet mogelijk zijn om al mantelzorgverlof te nemen. Om mantelzorgverlof te kunnen nemen, heeft men een erkenning als mantelzorger nodig. De procedure voor deze erkenningsaanvraag moet nog worden uitgewerkt. Zolang dat niet gebeurd is, is er geen mantelzorgverlof mogelijk.

- **Nog maar 421 reptielsoorten toegelaten als huisdier**

Vanaf 1 oktober mogen in Vlaanderen nog maar 421 reptielen als huisdier gehouden worden. Ze worden opgesomd in een 'positieve lijst', die Vlaams minister van Dierenwelzijn Ben Weyts (N-VA) opstelde samen met de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn. De lijst moet voorkomen dat exotische dieren van mensen die niet weten waaraan ze beginnen, nog in het asiel of in de vrije natuur belanden. Voor zoogdieren bestaat zo een lijst al sinds 2001.

Wie voor 1 oktober al in het bezit was van een reptiel dat niet op de lijst staat, mag dat houden. Je moet het wel kunnen bewijzen met een aankoopbewijs of een schriftelijke verklaring van een dierenarts. Wie niet over een van deze documenten beschikt, kan zijn reptiel nog tot en met 30 november online registreren bij de Vlaamse dienst Dierenwelzijn.

- **Geen korte vliegreizen meer voor Vlaamse ambtenaren**

Het personeel van de Vlaamse overheid zal vanaf 1 oktober niet langer het vliegtuig mogen nemen voor een buitenlandse dienstreis van minder dan 500 kilometer of minder dan 6 uur reizen over land. "Tenzij wordt aangetoond dat de verplaatsing met een ander vervoermiddel

een onevenredig verlies van tijd of middelen meebrengt of om zwaarwichtige redenen niet opportuun of praktisch uitvoerbaar wordt geacht”, luidt het.

◆ De Vlaamse regeringsvorming

Na vier maanden onderhandelen kondigde Vlaams formateur Jan Jambon (N-VA) maandag 30 september 2019 aan dat er een akkoord is over een nieuwe Vlaamse regering.

Wie is minister in de regering?

<https://www.vlaanderen.be/organisaties/vlaamse-regering>

Wat staat in het akkoord?

Vlaams minister-president in spe Jan Jambon (N-VA) heeft met partijvoorzitters Bart De Wever (N-VA), Gwendolyn Rutten (Open VLD) en Wouter Beke (CD&V) het nieuwe Vlaamse regeerakkoord voorgesteld.

'Ik ben heel blij dat we u vandaag de vrucht van onze vele weken werken kunnen voorstellen', zei hij tijdens een persconferentie, waar hij de krachtlijnen van het akkoord toelichtte. 'Jullie hebben er een tijdje op moeten wachten, maar ik denk dat we u vandaag een sterk en ambitieus Vlaams regeerakkoord kunnen presenteren.'

Dat moet van Vlaanderen in het komende decennium de referentie maken. 'Iedereen moet mee de handen uit de mouwen steken. De lat moet omhoog in alle domeinen van de samenleving, maar we doen dat op zo'n manier dat iedereen meekan', zei Jambon.

Het hele regeerakkoord is eindelijk publiek gemaakt. We zetten de blikvangers op een rij.

1. Begroting

Vlaanderen gaat slechts één jaar in het rood, voor de daling van de registratierechten. Vanaf 2021 moet de begroting in evenwicht zijn, de Oosterweelmiljoenen niet meegerekend.

2. Fiscaliteit

Zoals aangekondigd verandert de regering de woonfiscaliteit. De woonbonus dooft uit en ter compensatie gaan de registratierechten van 7 naar 6 procent. De afschaffing van de woonbonus maakt een eigen huis kopen duurder.

Daarnaast worden de dienstencheques duurder en wordt het mogelijk een vriendenerfenis te regelen.

De Vlaamse regering wil de Vlaming ook aanmoedigen schenkingen te laten registreren.

3. Onderwijs

De Vlaamse regering neemt verregaande maatregelen om erop toe te zien dat studenten sneller afstuderen. In het lager en middelbaar onderwijs wordt de kwaliteit meer gecontroleerd.

Dinsdag raakten nog enkele nieuwigheden bekend. Zo wordt de procedure voor de evaluatie van leerkrachten en directies herzien. De Vlaamse regering benadrukt dat 'niet functionerende personeelsleden' moeten kunnen worden ontslagen.

De Vlaamse regering gaat de financiering van de onderwijskoepels onderzoeken en indien nodig maatregelen nemen. Er moet volgens de Zweedse partijen zo veel mogelijk geld naar de klas zelf gaan in plaats van naar structuren.

4. Economie

De Vlaamse regering wil 120.000 mensen meer aan het werk krijgen en de werkzaamheidsgraad doen stijgen van 75 naar 80 procent. Cruciaal daarbij wordt de jobbonus.

De Vlaamse regering wil het ambtenarenstatuut afbouwen. Wie voor de Vlaamse overheid werkt, moet dat doen via een klassiek arbeidscontract, zoals in een gewoon bedrijf.

Dat staat in het deel 'bestuurszaken' van het regeerakkoord en slaat dus niet op onderwijs. De regering zegt dat de beslissing om 'af te stappen van de eenzijdige benoeming' zal worden genomen 'in overleg met de vakorganisaties'.

Op termijn wil de regering dat iedereen die voor de overheid werkt dat doet via een klassieke arbeidsovereenkomst. 'Ondertussen werken we de verschillen weg tussen de statutaire en contractuele personeelsleden op het vlak van de ziekteregeling waarbij we principieel het contractuele stelsel als uitgangspunt nemen', staat in het regeerakkoord.

Volgens Neutr-On mag er zeker controle zijn over het werk van ambtenaren of leerkrachten. Maar Neutr-On is van mening dat veel overheidsdiensten slecht geleid worden, het Vlaams Onderwijs wordt bv geleid door onbekwame, politiek benoemde, directeurs. Veel van onze leiders zijn beunhazen. Veel ontslagen zijn onterecht. Administratieve rechtscolleges zijn onbetrouwbaar, bemand door partijdige pipo's. En dan hebben we het nog niet gehad over de slechte werking van onze corrupte Justitie.

Hoe gaan de traditionele vakbonden op deze maatregel reageren?

5. Migratie

Nieuwkomers krijgen het moeilijker. Eerst bijdragen voor je sociale voordelen krijgt, wordt het credo.

6. Klimaat en energie

Het Vlaamse klimaatbeleid moet vooral realistisch en haalbaar zijn. De doelstelling om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn haalt het niet. Wel wil Vlaanderen tegen 2050 80 procent minder CO2 uitstoten.

Uit het 300 pagina's tellende regeerakkoord blijkt ook dat een nieuwe stookolieketel plaatsen vanaf 2021 verboden wordt. Een oude ketel vervangen wordt eveneens verboden in dat jaar, voor wie in de straat aangesloten is op het aardgasnet.

7. Welzijn

De komende jaren wordt 270 miljoen euro geïnvesteerd om de wachtlijsten voor gehandicapten terug te dringen. In totaal gaat 600 miljoen extra naar welzijn.

8. Mobiliteit

Vlaanderen wil fors meer investeren in fietsinfrastructuur. Het budget voor fietspaden stijgt van 150 miljoen naar 300 miljoen euro. De regering wil onteigeningen ook makkelijker maken. Om het verkeer vlotter te laten lopen mogen taxi's en privébusen op busbanen rijden. Daarnaast wil de regering dat er een gegarandeerde dienstverlening komt bij De Lijn.

9. Vlaamse symbolen

Er staan een aantal Vlaams-nationalistische trofeeën op de schouw van de regering-Jambon. Zo krijgt Vlaanderen zijn eerste volwaardige minister van Justitie en Bestuurlijke Handhaving. Ook de fel bediscussieerde Vlaamse canon komt er.

10. Institutioneel

De Vlaamse regering schuift het communautaire door naar het Vlaams Parlement. Dat begint een 'institutionele reflectie'.

Lees het volledige Vlaamse regeerakkoord via:

<https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/regeerakkoord-van-de-vlaamse-regering>

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/10/01/tekst-van-vlaams-regeerakkoord-is-nu-beschikbaar/>

Op federaal niveau zullen we nog langer op een regering moeten wachten.

Theo Francken (N-VA) is bereid te praten over een federale regering met PS zonder daarbij de eis voor het confederalisme op de tafel te leggen. “Je moet werken met de puzzel die er ligt”, zegt hij op de radio. “Hoezeer je dat ook kan betreuren.” Daarmee zet hij een streep onder het motto van de partij dat altijd luidde: “Met PS? Dan met confederalisme.”

Theo Francken (N-VA) zei op Radio 1. “Ik blijf grote voorstander van Vlaamse onafhankelijkheid en confederalisme, maar het is niet anders”, klonk het. “We moeten werken met de kaarten zoals de kiezer die gelegd heeft. Je hebt geen honderd op honderdvijftig stemmen voor een tweederdemeerderheid rond een staats hervorming.”

Francken breekt in plaats daarvan een lans voor een nieuw sociaal contract. Een strenger migratiebeleid met bijvoorbeeld in ruil een hoger pensioen. Naar Scandinavisch model, zegt hij zelf. Daarmee lost hij de lijn die zijn partij al maanden aanhoudt. “Als we met de PS aan tafel moeten, dan leggen wij confederalisme op tafel”, was altijd het motto.

In Wallonië is er een Waalse Regering gevormd.

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/09/09/ps-mr-en-ecolo-bereiken-akkoord-over-vorming-van-een-nieuwe-waa/>

♦ 1500 euro minimumpensioen

De PVDA heeft onder de Pensioentoren haar najaarscampagne gelanceerd om een burgerwet te kunnen indienen voor een minimumpensioen van 1.500 euro. Daarvoor zijn 25.000 handtekeningen nodig, maar de partij legt de lat een stuk hoger en wil tegen januari 100.000 handtekeningen verzamelen om de druk op de traditionele partijen te verhogen.

Het minimumpensioen van 1.500 euro was één van de speerpunten van de verkiezingscampagne van de PVDA. Aan Vlaamse kant schaarden andere partijen zich achter die eis, met eigen accenten en modaliteiten. Kamerfractie leider Raoul Hedebouw wees er woensdag op dat de huidige Belgische pensioenen veel te laag zijn. Een gemiddeld pensioen bedraagt 1.240 euro bij de mannen en 989 euro bij de vrouwen. 'Aangezien een rusthuis minimum 1.500 euro per maand kost, organiseert de staat gestructureerde armoede bij de gepensioneerden', vond Hedebouw.

Om haar eis voor een minimumpensioen van 1.500 euro netto kracht bij te zetten wil de PVDA een Burgerwet indienen. 'De vorige legislatuur hebben we 48 wetsvoorstellen ingediend. Slechts over één wetsvoorstel is in de commissie acht seconden gepraat, een voorstel over de dwanglicenties voor geneesmiddelen in stockbreuk', aldus de Kamerfractie leider. Maar sinds mei 2019 kunnen burgers zélf een wet indienen en gehoord worden in het parlement. 'Als de traditionele partijen niet willen luisteren naar de terechte verzuchtingen van de bevolking, dan zullen wij hen dwingen. We mikken op 100.000 ondertekenaars, zodat de Wetstraat het signaal van de bevolking niet langer kan negeren.'

U kunt zelf ook meetekenen voor een minimumpensioen van 1500 euro via:

<https://www.1500netto.be/>

♦ Vrouwen verdienen meer

Het gemiddelde beroepsinkomen van een werkende vrouw in Vlaanderen is sinds 2006 met 17 procent gestegen van 1.673 euro per maand tot 1.956 euro. Onder werkende mannen bleef de stijging in dezelfde periode beperkt tot 6 procent. Dat blijkt uit cijfers die Statistiek Vlaanderen donderdag heeft gepubliceerd.

Toch is het nuttig verder te kijken dan enkel het gemiddelde cijfer. Zo blijkt uit de cijfers bijvoorbeeld dat het aantal mensen met hoge beroepsinkomens sinds 2006 duidelijk is gestegen en dat er steeds minder Vlamingen een inkomen hebben dat lager ligt dan 2.000 euro. Enkele cijfers: in 2018 lag bij 42 procent van de bevolking het beroepsinkomen lager dan 2.000 euro per maand terwijl dat in 2006 nog ging om 53 procent. De groep met 1.000 tot 2.000 euro per maand telde in 2018 ruim 32 procent van de bevolking, in 2006 was dat nog 41 procent. Ook bij de hogere inkomens is er een verschuiving bezig. Zo had in 2006 maar 14 procent van de bevolking een inkomen hoger dan 3.000 euro per maand. In 2018 is dat cijfer gestegen naar 16 procent.

Nog een opvallende tendens is de toename van het inkomen onder werkende vrouwen. Dat is sinds 2006 met 17 procent gestegen van 1.673 euro per maand in 2006 naar 1.956 euro in 2018. Het beroepsinkomen van werkende mannen ligt nog wel een stuk hoger, meer bepaald op 2.500 euro per maand, maar de stijging sinds 2006 bleef voor die werkende mannen beperkt tot 6 procent. Bron: Knack

♦ Goede coaching is belangrijk

Coaching is de vorm van begeleiding die erop gericht is mensen in positieve zin te veranderen, uitgaande van gezonde mensen en een geloof in de veranderingsmogelijkheden die liggen besloten in de blijvende wisselwerking tussen inzicht en gedrag.

Mentoraat en training zijn verwante begrippen, maar geen synoniemen. Inzicht, zoals hiervoor genoemd, is een vorm van leren waarbinnen de gecoachte door het synthetiseren van eigen kennis, zo nodig aangevuld met kennis van de coach, bekwaam wordt in het bereiken van gestelde doelen. Inzicht is een vorm van leren die vrijwel direct automatiseert.

Coaching is een vorm van persoonlijke begeleiding op basis van een gelijkwaardige een-op-een-relatie. De gecoachte leert, de coach ondersteunt en begeleidt dit leerproces. Binnen het coachingstraject worden de doelen vooraf bepaald. Het doel van coaching is het vergroten van de persoonlijke effectiviteit en professionele bekwaamheid van de gecoachte. Coaching van groepen is ook mogelijk. De coach zoekt dan naar collectieve patronen in gedrag en denken in de groep.

Kenmerkend van een coachingstraject is dat de coach door de gecoachte wordt uitgezocht. In het coachingstraject is de coach degene die het leerproces begeleidt en monitort en de cliënt of

wordt 'gecoacht'. De cliënt bepaalt het doel: de coach stelt vragen, geeft adviezen en voegt waar nodig kennis toe. De klant blijft zelf verantwoordelijk voor zijn of haar beslissingen.

Coaching kan inhoudelijk zijn of meer procesmatig. Bij inhoudelijke coaching is de coach iemand die een bepaald traject al heeft doorlopen en die iemand anders daarin adviseert. Als voorbeeld kan de ex-toptennisser genoemd worden die de beginnende (top)tennisser adviseert over techniek en tactiek van het tennisspel. Een coach speelt een belangrijke rol bij onzekerheidsreductie en wegnemen van faalangst.

Bij de procesmatige coach moet er meer gedacht worden aan een mental coach die adviseert hoe er omgegaan moet worden met verliezen, met intimiderende tegenstanders, met de pers en die denkt aan een juiste balans tussen leven en werken. Iemand die van een afstand en met minder belangen en daardoor rustiger meedenkt met de cliënt.

Coaching kan een belangrijke preventieve werking hebben voor psychische klachten als depressie, burn-out of bore-out. Stagnatie in bekwaamheid en verdere ontwikkeling, worden immers als belangrijke bronnen van oorsprong van deze klachten beschouwd.

Coaching op school :

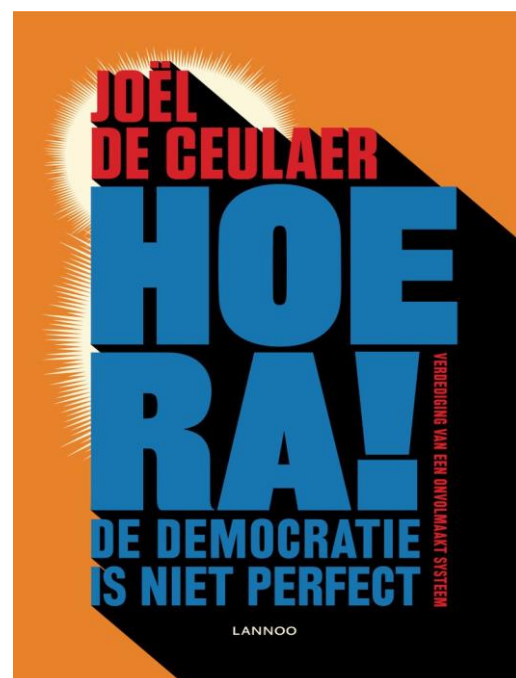
https://www.klasse.be/121691/hoe-werkt-coaching-op-school/?utm_source=Klasse+-Nieuwsbrieven&utm_campaign=b7c038adb4-Klasse_schooldirect_2019_09_10&utm_medium=email&utm_term=0_b661ff641f-b7c038adb4-419760949

BOEKEN

♦ Hoera!

'De democratie is onbevredigend, ongrijpbaar, onrechtvaardig, onverzoenlijk, onverstandig en onmogelijk. Leve de democratie!' - Joël De Ceulaer

Het wordt zo vaak herhaald dat bijna iedereen het intussen gelooft: onze democratie bevindt zich in een diepe crisis. Ze is chronisch vermoeid, werkt veel te traag en lijdt aan hoge electorale koorts. Daarom wordt er vaak op afgegeven en zoeken sommigen het zelfs in alternatieven als deliberatie en loting, ter vervanging van of aanvulling op de klassieke verkiezingen. Journalist Joël De Ceulaer begon zich steeds meer te ergeren aan dit crisisgevoel en verdiepte zich in de historische wortels en politiek-filosofische eigenschappen van ons systeem.

De échte crisis van de democratie, schrijft hij, is misschien wel dat zoveel intellectuelen er niet meer in geloven.

Mede aan de hand van interviews met een groot aantal experts probeert De Ceulaer ons vertrouwen in de representatieve democratie te herstellen, door de fundamentele gebreken ervan - zes, om precies te zijn - messcherp te analyseren en toe te lichten. Dit boek is een verhelderende zoektocht naar de grondslagen van onze vertegenwoordigende democratie en een verfrissend geluid in de aanzwellende kakofonie van doemdenkers. Het belicht ook uitgebreid de actuele discussie over mensenrechten en doet concrete aanbevelingen voor wie ons systeem genegen is.

Zie ook het artikel in De Morgen:

<https://www.demorgen.be/nieuws/de-democratie-is-niet-doodziek-maar-kerngezond-essay-van-joel-de-ceulaer~b7fec0a6/>

♦ De lat aan de onderkant

Aan de onderkant ligt de lat altijd hoger, door Marijke Decuypere - Guy Malfait

'Triestig en hoopgevend tegelijkertijd. Triestig wanneer je de angst, onzekerheid en schaamte voelt. En tegelijkertijd is er die enorme strijdlustigheid en solidariteit. Verhalen die ontroeren en hopelijk diep in onze ziel doen kijken.' - Reinhilde Decler, actrice en regisseuse.

'Belgische armoede moeilijk in te dijken.' '680.000 Vlamingen onder armoededrempel.' 'Eén Vlaming op de vijf kan zich geen weekje vakantie veroorloven.'

In het boek *Aan de onderkant ligt de lat altijd hoger*, opgetekend door ATD Vierde Wereld-medewerkers Marijke Decuypere en Guy Malfait, lees je de levende verhalen van wie de realiteit achter de cijfers meemaakt. Over Kevin, die op school de foto's van zijn bezoek aan de Kalmthoutse Heide toont en zegt dat hij op safari naar Kenia is geweest. Over Elsa, moeder van drie, die van de VDAB te horen krijgt: wij gaan u activeren. Maar ook over congé in Frankrijk, over voor het eerst in uw leven naar de opera gaan, en ook wel over Lucy die ondanks haar eigen miserie Emiel aan een referentieadres helpt en zelfs nog geld voor een straatbibliotheek weet in te zamelen.

Met een voorwoord van Yasmien Naciri, sociaal ondernemer en columniste.

In samenwerking met ATD Vierde Wereld. 2019 - 204p - € 19.90 - uitgeverij Mammoet, imprint uitgeverij EPO

◆ De maakbare mens

DNA beheerst het wetenschapsnieuws. Dankzij een nieuwe techniek kunnen we nu met eenvoudig knip- en plakwerk genen veranderen. Bij zwangere vrouwen wordt sinds een paar jaar standaard en met terugbetaling getest of hun kind het syndroom van Down heeft. Bedrijven verleiden ons met DNA-testen en de belofte je te vertellen hoeveel procent Viking-bloed er door je aderen stroomt. De Vlaamse overheid lanceert een DNA-databank zodat mensen onbekende familieleden kunnen opsporen.

Wat moeten we hier allemaal van denken? Winnen we hiermee de strijd tegen genetische ziekten? Of zullen we ons net meer zorgen maken over onze gezondheid? En zal de drang naar perfectie ons verlammen?

Kom op de Dag van De Maakbare Mens te weten hoe nieuwe genetische technologieën onze gezondheid en ons leven beïnvloeden. Experts geven je graag hun mening, wat is de jouwe?

Programma:

<https://www.demaakbaremens.org/dag-van-de-maakbare-mens/>

◆ Kritisch denken en doen

Voot alle info:

<https://www.hujo.be/wanneer/twist/>

◆ Nagelaten geschriften

In januari 2019 overleed Etienne Vermeersch, Vlaanderens bekendste professor filosofie en meest invloedrijke intellectueel van de voorbije decennia. Hij had een gefundeerde mening over een grote diversiteit aan onderwerpen, van religie tot wetenschap, van politiek tot kunst. Bovendien had hij het vermogen om zijn opinies in heldere taal te formuleren, zowel in de media als in zijn boeken en artikelen. Tijdens zijn leven publiceerde hij meerdere boeken, vele artikelen en opiniestukken, en gaf hij talloze interviews. Tot zijn bekendste werken behoren De ogen van de Panda (eerste uitgave 1988), De Rivier van Herakleitos (met Johan Braeckman, 2008) en het interviewboek In gesprek met dat hij met Dirk Verhofstadt uitbracht (2011).

Onder de titel Nagelaten Geschriften publiceert uitgeverij Houtekiet nu een selectie van zijn artikelen en opiniestukken die hij in de loop van meer dan vijftig jaar geschreven heeft. Het boek biedt een overzicht van de onderwerpen die Etienne Vermeersch zijn hele leven passioneerden, zoals identiteit, geloof, euthanasie, overbevolking, milieu en vele andere kwesties. Sommige teksten verschijnen voor het eerst in het Nederlands. Het boek geeft de tijdgeest weer van de voorbije decennia en maakt duidelijk hoezeer Etienne Vermeersch zijn stempel drukte op de mentaliteitswijzigingen die tijdens zijn leven plaatsvonden.

Het boek is samengesteld door Johan Braeckman en Dirk Verhofstadt. Zij waren medewerkers, collega's en bovenal intieme vrienden van Etienne Vermeersch. Met dit boek brengen ze een eerbetoon aan de intellectuele erfenis van een van Vlaanderens belangrijkste filosofen.

Maandag 7 oktober om 20.00 uur in zaal Leon De Meyer, Sint-Pietersnieuwstraat 33, Gent.

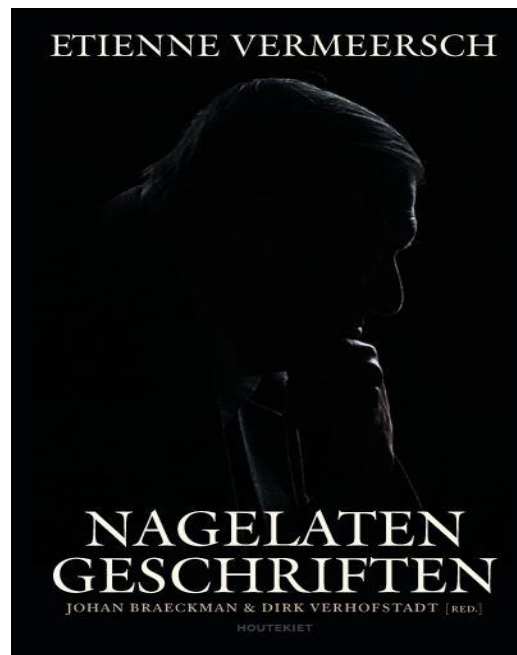
Met toespraken van prof. Gita Deneckere (decaan van de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte), prof. Mieke Van Herreweghe (vicerector Universiteit Gent) en Els Wouters (uitgever Houtekiet).

Daarna gaat filosofe Tinneke Beeckman in gesprek met Dirk Verhofstadt en Johan Braeckman over Etienne Vermeersch en het boek. Einde voorzien omstreeks 21.30 uur.

De toegang is gratis, maar de plaatsen zijn beperkt.

Graag aanmelden via verhofstadt.dirk@telenet.be of info@houtekiet.be met vermelding van naam en aantal personen.

Bekijk hier de [uitnodiging](#)

♦ Ander boekennieuws

<https://hetbetereboek.be>

<https://www.boekenbeurs.be/>

ANTIPESTTEAM

♦ Omgaan met lastig gedrag

Iedere onderwijsprofessional heeft wel eens te maken met lastig gedrag van leerlingen. En in de praktijk blijkt vaak dat situaties klein beginnen en vervolgens uit de hand kunnen lopen. Het doel is dan om de situatie te de-escaleren, maar hoe? Het doel van dit infoblad is om u te ondersteunen in het effectief beïnvloeden van lastig gedrag. Hierbij richten we ons op de verbale weerstand, waarbij de veiligheid nog geen gevaar loopt. Dit infoblad gaat niet in op 'wat te doen bij fysiek geweld', zie daarvoor de gerelateerde kennisbank items onderaan de pagina.

Verklaringen voor escalatie

Soms is een verklaring voor de escalatie dat de onderwijsprofessional het gedrag van de leerling interpreteert en daar vervolgens 'onhandig' op reageert. Bijvoorbeeld:

- De leerkracht verwacht de boosheid van een leerling met agressie; de leerkracht begrenst vervolgens de vermeende agressie, waardoor de spanning nog meer stijgt.
- De leerkracht herkent grensoverschrijdend gedrag niet, en begrenst het gedrag daarom ook niet. Hierdoor 'leert' de leerling dat het gedrag acceptabel is en gaat wellicht zelfs nog verder.
- De professional blijft bij emotie of agressie van de leerling reageren met "Ja, maar dat zij nu eenmaal de regels", terwijl dit zelden leidt tot de-escalatie.

Lees verder via:

<https://www.schoolveiligheid.nl/po-vo/kennisbank/omgaan-met-lastig-gedrag-van-leerlingen-de-klas/>

♦ Misbruik in de kerk

Misbruik in de Kerk. In naam van de Vader

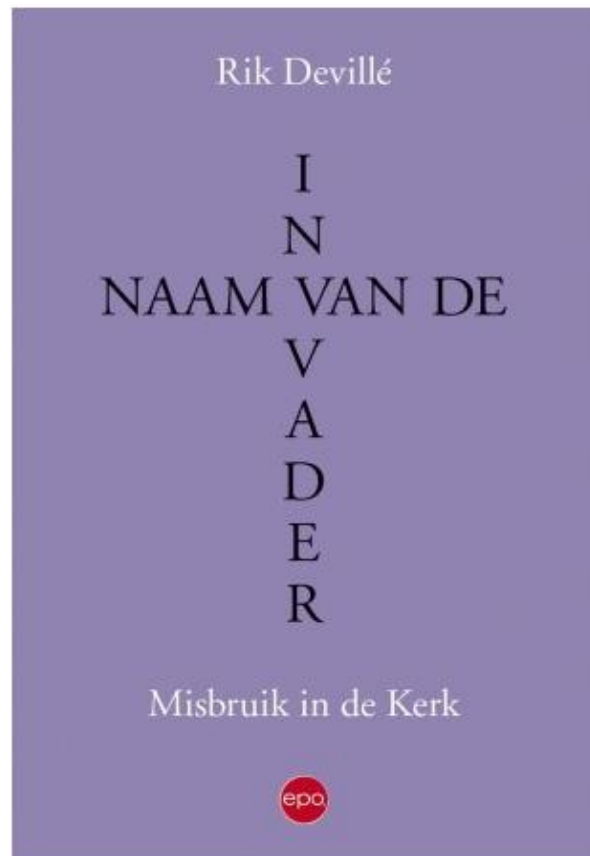
Referentie: 9789462671768

Devillé schrijft zijn gevecht met zijn werkgroep Mensenrechten in de Kerk van zich af. En hij laat honderd en een slachtoffers van seksueel en ander misbruik aan het woord. Zijn testament voor het nageslacht.

Als priesters hun pensioen aanvragen blijft het doorgaans stil. Na een poosje volgt dan het verzoek van de bisschop die plannen nog een paar jaar uit te stellen.

Toen Rik Devillé in 2009 zijn aanvraag deed, kreeg hij na een week het bericht: 't Is in orde!' Het zegt alles over zijn populariteit bij de toenmalige kerktop. Want Devillé was en is de man die met zijn werkgroep Mensenrechten in de Kerk het seksueel en ander misbruik aanklaagde. Toen in 2010 de affaire-Vangheluwe uitbarstte, kreeg hij gelijk: de Kerk hééft een structureel probleem. Tien jaar na zijn pensioen schrijft Devillé zijn gevecht van zich af. Want zeker, de erkenning voor de slachtoffers lijkt in zicht. Maar is de onderste steen echt boven water gekomen? In de kelder van de priester zijn huis staan drie wanden vol kasten met dossiers.

Ze bevatten meer dan duizend getuigenissen van slachtoffers. In dit boek blikt Devillé niet alleen terug, hij laat ook honderd en een van die slachtoffers aan het woord. Want theorieën en cijfers zijn één zaak, individuele verhalen een andere. Een boek als een testament voor het nageslacht.

♦ Lachen is gezond

Lachen, dat lukt altijd beter als het spontaan gebeurt. Denk maar aan de vele mislukte klasfoto's waarop je verplicht moest lachen, wat vaker wel dan niet resulteerde in een weerzinwekkende grimas. Toch verplicht de burgemeester van het Franse dorpje Essarts-en-Bocage zijn inwoners om een week lang te lachen van 8 uur 's ochtends tot 22 uur 's avonds.

Uiteraard dient het arrest met een korreltje zout genomen te worden. De lachweek vindt namelijk plaats van 5 tot 11 oktober, wanneer in Essarts-en-Bocage het festival Ville en Joie plaatsvindt.

De aankondiging van de lachweek gebeurde in een gemeentelijk arrest. Volgens burgemeester Freddy Riffaud heerst er al te veel neerslachtigheid in de wereld en daarom wil hij zijn gemeente op de kaart zetten als 'stad van de vrolijkheid'. Zo mogen neerslachtige mensen het grondgebied niet betreden en zijn trieste films, muziek, boeken, verhalen en andere ongein uit den boze. Ten slotte is iedereen verplicht om tussen 5 en 11 oktober ten minste 10 personen per dag aan het lachen te brengen. Challenge accepted!

Een dag niet gelachen is een dag niet geleefd! Werken in een goede werksfeer is veel prettiger.

♦ Warme steden in Vlaanderen

Wat is een Warme Stad of Warme Gemeente?

In een Warme stad of Gemeente is er aandacht voor de “8 pijlers voor veerkracht van kinderen en jongeren in je gemeente”:

De 8 pijlers

1. Besteed aandacht aan de basisbehoeften en rechten van kinderen en jongeren.
2. Moedig een warme, ondersteunde opvoeding aan.
3. Ondersteun de persoonlijke ontwikkeling.
4. Creëer verbondenheid tussen kinderen, jongeren en hun omgeving.
5. Maximaliseer kansen op fysieke gezondheid.
6. Maak kwetsbaarheid bespreekbaar in een veilige omgeving.
7. Zorg dat kinderen en jongeren gemakkelijk de weg naar hulp vinden.
8. Betrek kinderen en jongeren bij het beleid.

Door aandacht te besteden en te werken aan een of meerdere van deze pijlers, draag je bij aan een omgeving waar elk kind, elke jongere zich goed in zijn vel voelt.

Voor alle verdere info:

<http://www.warmestedenengemeenten.be/>

www.antipestteam.be

Voor alle verdere informatie, zie:

www.neutr-on.be

Samen tegen corruptie en onrecht

Stuur deze Nieuwsbrief verder naar familie, vrienden en kennissen, a.u.b.

Wie geen Nieuwsbrief meer wil ontvangen kan zich, op eenvoudig verzoek, uitschrijven via neutron.vakbond@skynet.be